

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 38. ANUL XIII.

Sabiiu, in 16/28 Maiu 1865.

Telegrafulu' este de doua ori pe septeman: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditura oiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu' prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumatate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inceia ora cu 7. cr. sirulu' cu litero nuci, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Dela Senatulu' imperialu.

Desbaterea asupr'a drumulu' de feru transsilvanu.

(Continuare si capetu din nr. 37.)

Referintele Dr. Re ch b a u e r, dupace citeza din reprezentatiunea dietei transsilvane passagiulu' reprodusu in nr. din urma, continua cuventulu' seu astfelu:

Pe bas'a acestei representatiuni, citate de mine din cuventu' in cuventu', diet'a aduse preaumilit'a rogare, ca „din privintie de economia nationala si de comerciulu' sa se statorésca Brasiovulu' ca punctu' preferinte de incopciare alu' drumulu' feratu austriaco-transsilvanu cu alu' Principatelu' unite.”

Acum aru fi creditu' cineva, ca aceste dorintie ale tierci, enunciate mai cu unanimitate din partea dietei transsilvane, se voru considera si decatra regimu'. Acést'a insa nu s'au intemplatu. Acelea in proiectulu' de lege remasera cu totulu' neconsiderate; dar si in memorialulu', care l'au adusu regimulu' pentru motivarea proiectulu' de lege, de acést'a representatiune a dietei transsilvane nu se face nici baremu pomenire. Dar cu atât'a mai vertosu se crediù indatoratu' comitetulu' acestei inalte case, ca unulu' alesu' de o reprezentanti'a a imperiulu', de a tine séma acelu' dorintie pronunciate de representanti'a tierci Ardealului, încátu' permitu interesele imperiulu', cari firesce trebuie sa decida aici inainte de tóte altele.

Deci cu privire la aceste dorintie ale tierci si la referintiele desfasurate, unu membru din comitetu', fiu alu' acelei tierci, facu propunerea: „Garanti'a intereselu' pentru unu drumu feratu cu locomotive dela Aradu pela Belgradu la Brasiovu pana la fruntariulu' imperiulu' cu liniile laterale dela Copsiti'a la Sabiiu si dela Belgradu la Clusiu se 'ncuviintieza in principiu“, pecandu de alta parte se propuse, ca pentru drumulu' dela Aradu la Belgradu sa se assure indatu' in modu' definitiv, ear pentru continuarea prin siesulu' Tarnavei sa se enuncie in principiu. In fine se propuse, ca subventiunea sa se 'ncuviintieze pentru lini'a Aradu—Belgradu—Copsiti'a—Sabiiu.

Tóte aceste propuneri remasera in minoritate, pentruca maioritaea comitetulu' a fostu de parere, ca garanti'a intereselu' nu se póte pronuncia nici in principiu, nainte de a se cunosce cu tóta acurateti'a si prompteti'a marimei sarcinei, ce vine a se luá, adeca spesele zidirei preste totu, precum si adunarea baniloru' si tóte referintiele privitoare aici.

In urm'a acestor'a maioritaea comitetulu' s'au intrunitu la propunerea urmato're:

„Sa se acóde o subventiune pentru lini'a Aradu—Vintiulu' de josu—Belgradu, propositiunea regimulu', privitoare la acést'a linia, sa se iee in consideratiune, sa se recomande inaltei case, a provocá regimulu', ca despre continuarea acestui drumu spre Clusiu, Brasiovu si Sabiiu, césta din urma si cu privire la lini'a Belgradu—Copsiti'a—Sabiiu sa faca prelucráriile asemenátore de lipsa atátu in privintia tehnica si finantiala, cátu' si in privintia incopciarei de drumurile statelu' vecine, si in sesiunea cea mai de aprópe sa propuna despre acést'a senatulu' imperialu.“

Pe bas'a acestei decisiuni comitetulu' a luat propoitiunea regimulu' la desbatere scrupulo'sa. Aici nainte de tóte trebu' sa se tina in evidintia, ca pelánga impregiurárele de astadi nu se póte ascepta, ca drumulu' transsilvanu se va poté duce la deplinire cu poteri private, de aceea apoi la tóta 'ntemplantia voru trebu' luate intr'ajutoriu poteri finantiale ale statulu'. Deci intrebarea potu' fi numai aceea, ca in ce modu' mai putnu ingreunatoriu pentru statu sa dee elu aici mána de ajutoriu. In privintia acést'a comitetulu' crediù, ca de óre ce regimulu' a si 'ncheiatu cu d. Pickering pentru darea concessiunei la lini'a Aradu—Vintiulu' de josu—Belgradu—Sabiiu—Turnulu' rosu, lucrulu' celu' mai practicabilu va fi, a face invoiéla cu d. Pickering si pentru prescurtarea drumulu' pana la lini'a Aradu—Vintiulu' de josu—Belgradu, si a reduce concessiunea data la lini'a acést'a.

Acum comitetulu' trebu' sa erueze summ'a, ce la casu de concessiunare vine a se garantá pe anu in camete si annuitati. Spre acestu scopu' au aflatu comitetulu' a fi de lipsa, ca sa asculte cunoscatu' de lucru, si spre scopulu' acést'a fu rogatu d. directoru Schimke, care dirige dejá facerea drumulu' dela Aradu la Belgradu, sa-si dá parerea. Din cuprinsulu' opiniunári date in privintia acést'a de d. directoru Schimke se vede acum, ca dupa invoiéle de accordu facute pana acum la zidirea de josu (stratulu) resulta o crutiare de 2,000,000 f. fatia cu spesele din proiectu, si ca tóta zidirea, impreuna cu fundus instructus, se va urca la spese de 15,741,061 f. 42 xr. Mai departe declará, ca aceste spese se voru reduce la 13,784,933 f. 65 xr. deca manuirea se va predá societáti drumulu' feratu dela Tiss'a, cáci prin acést'a devinu de prisosu lucrátorele si carele, deórece drumulu' tisanu aru poté intrebuintia mijlócele sele si asupr'a acestui drumu. Prin acést'a s'aru imputiná multu cifr'a speselu', dar s'aru mai imputiná inca cu 494,380 f. 44 xr., prin urmare aru cadé la 1.329,553 f. 23 xr., deca in privintia proiectelu' mai mari s'aru concede, a se face acelea nu de feru, ci de lemnu, in specialu dóne poduri preste Muresiu si unulu preste Streiu. Cu privire la aceste spese de cladire, apoi la spesele cu adunarea baniloru', la cametele intercalare etc. d. directoru Schimke computa capitalulu' maximalu alu' speselu' pentru lini'a cestiunata, candu cladirea si administrarea acelei'a s'aru predá unei societáti anumite, cu 22,648,019 f. 12 xr.

Comitetulu' deci, cu privire la proiectele de cladire, apoi la spesele computate de d. directoru Schimke dupa adeveratele trebuintie, mai departe cu privire la spesele adunári baniloru', a cametelu' intercalare, in fine cu privire la acea impregiurare, ca summ'a garantata pentru intrég'a linia Aradu—Sabiiu—Turnulu' rosu dupa invoiéla facuta cu d. Pickering pentru lini'a acést'a intréga de 42 1/2 mile lungime in proiectulu' regimulu' se propune cu 2,032,000 f., pentru lini'a Aradu—Vintiulu' de josu—Belgradu in lungime de 27 1/2 mile a creditu' ca trebuie sa propuna summ'a de garanti'a annuala cu 1,050,000 f. pentru camete si stergerea capitalulu' intratu in lucru.

Cu acést'a propunere se invoi maioritaea comitetulu', pecandu o minoritate voiá sa fixeze summ'a de garanti'a cu 1,118,471 fl. Precum observai mai susu, comitetulu' fu de parere, ca cu privire la o concessiune data eventualminte dlui Pickering si pentru acestu drumu, pe calea acést'a sa se intreprinda zidirea. Ear dupace din partea dlui conducatoru alu' ministeriulu' de comerciulu' s'au enunciatu in comitetu' indoiéla, ca óre priimi-va d. Pickering concessiunea si pentru lini'a mai scurta, si erá téma, ca nu cumva retragendu-se acestu concessiunariu sa devina cu 'ndoiéla drumulu' insusi, comitetulu' crediù, ca trebuie sa se ingrijésca si pentru acestu casu. In urm'a acestor'a se crede datoriu a propune inaltei case alternativ'a, ca adeca regimulu' la casulu' acést'a sa se impoterésca, a transpune tragerea liniei ferate dela Aradu—Vintiulu' la Belgradu nemijlocitu unui intreprindatoriu, sa-si castige pentru acést'a pe calea creditulu' bani trebuinciosi si in privintia administrári lui sa faca o invoiéla cu societatea drumulu' tisanu seu cu vre-o alta intreprindere.

Comitetulu' crediù, ca trebuie sa faca aceste propuneri, pentruca in modulu' acést'a facerea drumulu' s'au inceputu, regimulu' prin invoiéla din 6 Iuliu 1864 si-a castigatu dejá mijlócele de bani pana la 5 mill., si pentruca aru fi mai usoru a-si castiga si restulu' pe calea acést'a. Dar totdeodata se crediù comitetulu' datoriu a statori summ'a in maximulu' eii, pelánga care regimulu' sa-i remána mánele libere, si adeca 13 1/2 mill., cu privire la computarea speselu' prin d. directoru Schimke.

Aici trebuie sa apostrofeszu in numele comitetulu', ca elu nu da preferintia nici unei'a din cele dóne alternative, ci va sa lase numai in chipsuie'la regimulu', ca va sa faca drumulu' dandu concessiune pelánga sumele de garanti'a proiectate de

comitetu, ori pe calea zidirei imediate și a adunării banilor pe calea creditului.

Acestea au fost principiile, ce conduseră pre comitetul la consultarea legii și la propunerile ce le are înaltă casa în reportul tiparului alu comitetului. Mi iau voia, a le recapitulă astfel: Comitetul consimte cu propozițiunea regimului intr'aceea, că la tota întreprinderea sa se'ncuvințieze tragerea liniei de feru dela Aradu pe la Vintiulu de josu la Belgradu, ori dându-se concessiune altor'a, ori zidindu-lu regimulu însuși. Ear câtu pentru continuarea lui mai de parte, comitetul nu consimte cu regimulu, ci-lu rōga, că pentru continuarea drumului spre Clusia Brasiovu și Sabiiu, și anume pentru direcțiunea Copsiti'a.—Sabiiu sa dispuna a se face cercetări mai de aprōpe în privinti'a tehnica și finantiala, și despre acēst'a în sesiunea cea mai de aprōpe sa faca acestei înalte case o propozițiune.

Prin motiunea comitetului cestiunea incopiării drumului la fruntariulu imperiului, precum și a continuării înlantrulu țierei nu se prejudeca în nici o privintia, ci comitetul propune, că nainte de a se aduce într'o cestiune atât de momentōsa vre-unu concludu definitivu sa fia materialulu gat'a și cernutu în tota privinti'a, și fiindcă cu privire la valea Tarnavei nu este, comitetulu a facutu propozițiunea acēst'a. Cātu pentru modificări, ce aru fi a se face ici colea în propozițiunea regimului, acelea le voiu motivá, deca va fi de trebuintia, în desbaterea speciala.—

(Amu comunicatu acestu cuventu alu referintelui Dr. Rechbauer din cuventu în cuventu, pentruca este o espunere pe scurtu a stărei actuale a acestei cestiuni, și că atare are însemnatatea sea mai multu decâtu momentana. Cele ce urmēza acum, le comunicămu numai extractive.)

Skene din Moravi'a critica fōrte aspru modulu de acum alu procederei regimului la facerea drumurilor de feru; căci pecandu societățile de actiuni, căror'a li se dá concessiune pentru cutare și cutare drumu, se inavutiescu, pe atunci statulu și binele publicu perde. Elu dara, desfasiurandu mai pe largu ide'a acēst'a, recomanda regimului, că drumurile ferate sa le faca statulu însuși nemijlocitu, prin urmare la astfelu de întreprinderi sa se lase afara consortiele mijlocitōre, cari înghitu summe mari fāra nici unu folosu. Prin zidirea drumurilor ferate, și anume a rețielelor întregi de drumuri ferate s'aru ajutá comerțulu publicu fōrte bine, și buna starea locuitorilor aru cresce, pecandu prin procederea de acum a regimului—careu oratorulu o numesce cea mai rea din tōte—se navutiescu numai actiunarii spre daun'a publicului. —

Br. Kalchberg, că conducatorul ministeriului de comerțu, reiepta mai antāiu pe scurtu a respunde lui Skene, de ore ce acum nu e vorb'a despre acēsta întrebare, și că nu cumva sa se adeverēsca și fatia cu drumulu transsilvanu dis'a cea vechia: Roma deliberante Saguntum perit. Apoi cērcă a demonstrá, că regimulu sta și astadi pelānga parerea sea, de a duce drumulu de feru deocamdata dela Aradu pe la Vintiu la Sabiiu și Turnulu rosiiu, că sa se lege apoi de drumulu spre Bucuresci, Rusciiacu și Varn'a. Dupa aceea apera regimulu de acusele, ce i se facuseră în reportulu comitetului: că adeca regimulu, acordandu drumulu de feru transsilvanu fāra consimțimentulu senatului imperialu, aru fi lovitu în constituțiunea imperiului, — ceeace cērcă a demonstrá prin legea din 13 Decembre 1863, și incheia cu proteste contr'a întrebuintiării astorfelu de cūvinte de acusare.

Dr. Herbst va sa vorbēsca, Presedintele dīce, că desbaterea e incheiata, la carea Herbst se rōga a se constatá dar, că espunerile Br. Kalchberg n'au fostu la loculu loru. Intr'acēst'a esprijinitu și de Dr. Schindler.

Dr. Rechbauer că referinte respunde punctu de punctu la cuventulu Br. Kalchberg,

Dupa care apoi se ncepe desbaterea speciala. Proiectulu comitetului în liniamentele lui cele mai de frunte—cāci a-lu reproduce întregu din cuventu în cuventu nu credemu de interesu pentru multimea cititorilor nostri, — este urmatoriulu :

Articulu I. Regimulu seimpoteresce, a efectui zidirea unui drumu de feru cu locomotive, ce sa se lege de drumulu tissanu, dela Aradu pe la Vintiulu de josu la Belgradu în modulu acēl'a, că ori sa transpuna esecutarea acestei zidiri nemijlocitu unui întreprindiatoru și sa adune summele trebuinciose pentru zidire pāna la summ'a maximala de 13 millione și cincisute de mii fl. v. a. pe calea creditului, ori apoi sa dea concessiune pentru facerea și întretinerea acestui drumu feratu.

Articulu II. La casu candu aru dá concessiune, se impoteresce regimulu, a assecurá din partea statului pentru facerea și întretinerea drumului de feru amintitu garantarea

unui venitu curatu anualu de 1,500,000 fl. v. a. (și scrisu) în argintu din diu'a inceperii umblării pe lini'a întreaga și pe cātu ține concessiunea, asiá încātu, deca venitul curatu anualu alu drumului n'aru ajunge la catimea de susu, restulu sa se suplinēsca din partea administratiunei statului.

Articulu III cuprinde în trei puncte condițiunile pentru replatirea capitalului, pentru actii și cupōne etc.

Articulu IV. Drumulu feratu espusu în articulu I, în decurgere de patru ani, socotindu dela diu'a subscrierei respectivelor documente de concessiune, se acōrda eliberarea de darea venitului. — Darea venitului, ce vine a o respunde întreprinderea dupa decurgerea acestui terminu, se pōte aduce în socotelele sustinerei că erogatiune. — În privinti'a timbrelor de cupōne acēst'a nu se concede; pentru adausele din partea statului nu respunde întreprinderea darea venitului.

Articulu V. defige modulu, cum pretiurile de transportu pe drumulu acēst'a au sa se platēsca în bani interni etc.

Articulu VI. supune documentele de concessiune și de cautiune la timbre fixe numai de câte unu fiorinu.

Articulu VII. dīce, că afara de condițiunile cele de mai susu va sa se priimēsca în documentulu de concessiune inca următoarele:

1) drumulu vine a se duce dela Aradu pāna la Branisc'a pe malulu dreptu alu Muresiului, de acolo trecendu riulu pe malulu stāngu pe la Vintiulu de josu pāna la Muresiu.—Porto, și iarasi trecendu riulu pe malulu dreptu alu Muresiului pāna la Belgradu.— Concessiunarulu se îndatorēza a zidi lini'a acēst'a de drumu în trei ani, incependu dela diu'a subscrierei acestui documentu de concessiune și a o predá comerțulu publicu.

Punctu 2) vorbesce despre modulu construierei drumului în specialu, despre zidirile de lipsa la statii, despre strātulu de pamentu, despre sinele de feru, despre poduri etc.

Punctu 3) îndatorēza pre concessiunarulu, a replatí institutului de creditu privilegiatu austriacu summele erogate pāna acum la 14 dile dupa darea concessiunei; asemenea a luá părțile de feru și de alte materii pentru antāi'a întocmire numai din Austri'a.

Celelalte puncte privescu la cautiune, la espropriare, la ducerea postei statului, la telegrafulu dealungulu drumului, în care privintia se dá voia și concessiunarului, a pune unu drotu în serviciulu drumului însuși pe stālpii telegrafului statului. Cu deosebire punctula 9 și 10 cuprindu tarif'a mărfurilor și persōnelor. Celelalte puncte 11—22 determina casurile pentru transportarea militiei, a amplotiloru de statu etc. Dintre punctele acestea amintimu aici numai 13 (dupa care la timpuri de fōmete extraordinarie în imperiulu austriacu, spesele transportului se potu imputiná prin Guvernulu statului cu jumetate), precum și punctulu 18, (prin care Guvernulu statului si-reserva dreptulu de a rescumperá drumulu dupa 30 ani.

Articulu VIII. Deca regimulu aru dá facerea drumului mai susu numitu dupa articulu I nemijlocitu unui întreprindiatoru, acēl'a (Guvernulu) se împoteresce a incheia pentru umblarea acestui drumu feratu o invoieța cu societatea drumului tissanu ori cu vre-unu altu întreprindiatoru aptu.

Articulu IX. Direcțiunea și modulu continuării acestui drumu de feru la fruntariulu imperiului se va statóri pe calea constituționala prin lege deosebita.

Articulu X. Că esecutarea acestei legi se insarcinēza ministrulu de finantie și ministrulu de comerțu și economia naționala.

La articulu I. iar vorbesce Skene și propune pentru milu numai 500,000 f. în locu de 572,702 f. acordati de comitetu. Pangratz propune a se redá proiectulu comitetului, că sa se ocupe acum indata anumitu cu lini'a Aradu—Sabiiu—Turnulu rosiiu. (Propozițiunea nu e sprijinita de ajunsu și cade între applause din drēpt'a).

La votare articulu I din propozițiunea comitetului se priimesce.

La articulu II vorbesce Steffens, referintele minorității, care în numele eii, dupace desfasiura cu deameruntul computulu seu, propune a se garantá venitul curatu cu 1,118,471 fl. Este sprijinitu de ajunsu; dar dupa ce vorbescu Dr. Herbst și Dr. Schindler în contr'a lui,

la votare se priimesce articulu II dupa propozițiunea comitetului, și cu acēst'a siediți'a din 12 Maiu se incheia.

În siediți'a din 4|16 Maiu se continuá desbaterea asupr'a drumului de feru transsilvanu.

Articulu III, IV, V și VI se priimescu fāra desbatere.

La articolul VII propune Steffens a se dice, ca toate zidurile dela statii, podurile stabile, precum si alte obiecte alu drumului sa se faca de petra, caramida si feru, — „afara de cele doue poduri preste Muresiu si podulu preste Streiu“. Propunerea acest'a se priimesce. Asemenea si propunerea Dr. Herbst: ca in locu de sinele de 21 puncti, cu incuviintiarea ministeriului de comertiu sa se poata intrebuintia si sine mai usiore. Unele schimbări se mai facu apoi in privinti'a costului de transportu. Ear articolulu VIII, IX si X se priimescu dupa propunerea comitetului, si in fine se statorosce titlulu legei asiá: Proiectu de lege privitoriu la cladirea si intretinerea unui drumu de feru cu locomotive, dela Aradu pe la Vintiulu de josu la Belgradu.

Sabiiu in 14 Maiu. Audimu din fante credibila, ca Excellentia Sea Parintele Metropolitu Br. de Siagu n'a are de cugetu a inaugura in persoana deschiderea clasei VIII, si cu dens'a completarea Gimnasiului din Brasiovu, si ca dorinti'a Veneratului Ierarchu aru fi, a se face, cum amu dice, incoronarea gimnasiului in 17/29 Septembrie, — in acea di memorabila, in carea la anulu 1852. s'a pusu petr'a fundamentala pentru maretiulu institutu, in diu'a, candu biseric'a nostra serbeza pomenirea santei Mucenitiei Sofi'a (Intielep-ciunea) cu cele trei fiice ale ei: Pistis, Agapi si Elpis (Credinti'a, Iubirea, Speranti'a), carea de catra fundatorii gimnasiului in urm'a svatuirei Arhieresci s'a priimitu de Patrion'a Gimnasiului pentru toti tempii.

In 15/27 Maiu se immormenta dn'a Dordea, carea alaltari, esindu cu famili'a sea la dumbrava la maialulu iuristiloru, fu ajunsa repede de damla si adusa morta acasa.

Fundatiunea Ramontiana, dupacum se scrie „Concordiei“ din Vienn'a, consiste astadi in urmatoarele:

	Capitalu	usura	
1) in obligatiuni	10,000	cu 4%	420 fl. v. a.
2) „	53,080	„ 5%	2786 fl. 70 xr.
3) la Iosifu Szabo	1500	„	94 fl. —

In summa obligatiuni 63080 fl. obligatiuni de statu si 1500 fl. bani dati imprumutu, cu unu venitu anualu de 3301 fl. 20 xr. v. a.

Mai suntu inca 4210 fl. v. a. dati imprumutu fondului seminariale fara de interusuriu.

Acesta summa cu cea de la Szabo facu laolalta 5710 fl., si fiindu ca cei de la Szabo suntu in m. conv. redusi la v. a. facu 5785 f. din summ'a acest'a, care acum'a aduce numai 94 fl. 50 xr. v. a. pe anu, aru trebui sa se cumpere obligatiuni urbariali (dessarc. pament.) transsilvane, si estmodu, fiindu cursulu acestor'a 70% pana 72% s'aru pote cumpera pentru summ'a de mai susu 8000 fl. v. a. in obligatiuni, adeca capitalulu de 5785 fl. s'aru urca prin asta operatiune la 8000 fl. v. a. cari aru aduce la anu 400 fl. v. a. si asiá s'aru mari venitululu anualu alu fundatiunii lui Ramontianu cu 305 fl. 90 xr. v. a. La acestu lucru tragu atentia onor. publicu, cu atatu mai vertosu, ca din acesti 305 fl. 90 xr. se pote ajuta unu teneru la universitatea Vienei, dar recomandu acestu lucru mai alesu veneratului Consistoriu metropolitanu din Blasiu, carele intru intielesulu testamentului are de a dispune asup'a fundatiunii acesteia.

Cercandu totodata si catalogulu teneriloru, cari tragu stipendie din fundatiunea acest'a, aflai ca suntu 22, anume dupa specialitati: 1 medicu in Vienn'a, 1 pictoru in Monacu, 1 filosofu in Vienn'a, 8 juristi in Pest'a, 9 juristi in Sabiiu, 1 gimnas. in Cl. VI. in Blasiu, si 1 cancelistu onorariu in comitatulu Cetatii-de-Balta. — Albertu (Bela) Dorgo juristu in Pest'a are stip. de 63 fl. v. a. De e feciorulu comissariului provincialu din Bistritia Gavriilu Dorgou, carele e provediutu cu salariu anualu de 1800 fl. m. c. si e omu cu avere, caci au cumperatu acum'a cu 12,000 fl. o mosia dela famili'a Cerei, trage acestu stipendiu in contr'a intentiunii fundatoriului. *) Caus'a acest'a inca striga „Sinodu!“

Varietati si noutati de di.

(Daru imperatescu.) Maiestatea Sea Imperatulu s'au induratu a daru Academiei unguresci din Pest'a 15,000 fl. din casset'a sea privata. Academia a hotaritu, a multiami Domnitorului prin o deputatiune respectabila, in carea se dice ca va fi si Franciscu Deak.

(Biblioteca romana.) Subt acestu titlu d. Tom'a I. Stoescu au inceputu a publica o seria de scrieri beletristice. Volumulu antaiu cuprinde: „Catastichulu amorului“, collectiune de novele, poesii, fragmente etc.

*) La acest'a observa onor. Red. la „Concordiei“, ca acela e, si ca e pecatu, ca trage acelu stipendiu menitu pentru tineri romani lipsiti, pecandu d. Dorgo nu enici un'a, nici alta Red.)

Principatele romane unite.

Dupa unu telegramu alu „Gaz. Trans.“ dno Bucuresci 23 Maiu 11 ore dupa amedi, sositu in Brasiovu in 24 Maiu 8 ore inainte de amedi. Via Timisiu.

O sentintia a sinodului din Constantino-pole fu adusa aicea de unu ablegatu alu patriarhatului. Ea condemneza in nume de dogma si canone mai multe legi votate si promulgate seu publicate mai daunadi, si provoca (invita) pe principele Cuz'a, ca sa restaureze ear legile de mai nainte. (?) Ablegatulu s'a datu astadi preste granitia.

In Galati se intempla in 10 unu cutremuru de pamentu. Celu din 27 Aprile tinuse vre-o 25 de secunde, acest'a doue secunde.

Messagiulu domnescu, prin care se deschise sesiunea extraordinaria a corpurilor legiuitoare din Romania in 2/14 Maiu 1865, este urmatoriulu:

Domniloru Senatori! Domniloru Deputati!

Legi nedispensabile si de o utilitate urgenta, Mau determinatu a Ve convoca in sesiune extraordinaria.

Aceste legi au raportu la complectarea organizarii puterii judecatoresci, la concessiuni de lucrari publice si la crearea de stabilimente de creditu.

Guvernulu Meu Ve va infatisia, fara amanare, proiectele de legi relative la aceste cestiuni.

Nu Me indoiescu, ca si in acesta sesiune veti contribui din tote poterile la complectarea noului edificiu socialu, ale caruia fundamente le-amu pusu cu vointia si concursulu natiunii intregi.

Domned eu sa Ve aiba in a sea buna paza.

Sesiunea extraordinaria a Corpurilor legiuitoare este deschisa.

Alessandru Ioann.

C. Bosianu, Balanescu, Manu, G. D. Vernescu, I. Strat.

„Trompet'a Carpatiloru“ din 9/21 Maiu aduce o scire de mare importantia, ca adeca prin staruintiele dlui G. Negri, reprezentantului Romaniei la Constantinopole, afacerea monastiriloru „inchinate“ decurge mai bine decum se potea crede. Totu acelu diuariu ne spune mai pe largu despre missiunea calugarului grecu din Constantinopole la Bucuresci, despre care se telegrafise „Gaz. Trans.“ Eata cuvintele ei in privinti'a acest'a:

„Suntu cate-va zile, de candu unu calugaru grecu, transmisu, se dice, de catra Patriarhulu Constantinopolei seu de catra sinodulu de acolo, umbla prin Bucuresci, face visite pe iei pe colea, spune ca aru fi venitu cu scrisori forte importanti catra Mitropolitulu primatu alu tieci; si reactiunea, care cauta, desperata de liniscea spiritelor, sa aduca cu ori ce pretiu neastemperu, sa insinueasca cu ori ce pretiu banuiele si temeri, confunda venirea acestui calugaru, afilienza pretins'a lui missiune cu unu articulu ore-care, cu o scire ore-care esita de la Agentia Havas-Bullier, pe cari si-o copieza reactiunea de prin diuariile straine.

Nu aru fi bine, ca Pre-Santia Sea Primatulu sa espedueasca mai curendu de aici pe acestu calugaru? seu, celu putinu, sa dea ordinu vreunui dignitariu ecclesiasticu, sa spuna prin vr'o foia, ce lucru este acestu calugaru? pentru ce a venit? si catu are sa mai sieda? deca bietulu omu a avutu nenorocirea sa intereseze asiá de multu, cu venirea sea in Bucuresci, pe tulburatorii de linisce, pe nascoitorii de havadisuri?“

Deca starea finantielor unu statu este unu barometru pentru mesurarea aerului inaintarei lui, apoi barometru pentru Romania sta forte reu. Dupa unu telegramu alu foiloru vienesi dno 7/19 Maiu, care astadi vinu a-lu adeveri si foile romane, ministrulu de finantie a substernutu consiliulu de ministri unu reportu, din care se vede, ca deficitulu statului pe anulu espiratu a fostu 28, ear pentru celu curgatoriu 21 millione. In atari impregiurari intielegemu si appetiuimu vocea „Trompetei Carpatiloru“, carea de atata tempu striga mai necurmatu: Economia! Economia!

„Tromp. Carp.“ are in nr. seu 18 o corespundintia din Iasi, din carea vedemu, ca processulu Maiorescu, ce a facutu atat'a sensatiune in totu cuprinsulu — nu vomu dice numai: Romaniei, ci preste totu: romanimeii, s'a finitu in 27 Aprile cu declararea de nevinovati a celoru acusatii. Cititorii nostri si aducu aminte, ca acus'a, espressa in publicu mai antaiu prin „Tribun'a romana“ din Iasi, fusese aceea, ca rectorulu universitatii de Iasi, Dr. Maiorescu aru fi avutu umblari ilicite cu o professoritia dela scola centrala de fete din Iasi. Hotarirea curtiei criminale este acest'a: „Curtea declara, ca la scola centrala nu s'a petrecutu nici unu scandalu, ca intre d. Maiorescu si dn'a Rueckert nu a esistat unu nici o

relatiune ilicita". Ne pare bine, pentru onóra inteligintei si moralei universitatii - mame románe, ca procesulu a luat finitulu acest'a; dar totdeodata nu putem a nu reprobá acusele cele multe, ce se vérsa acum asupr'a „Tribunei románe"; cáci credemu, ca atátu prestatiunile cele insemnate ale „Trib. rom.", cátu si caracterulu celu solidu si defecatu alu redactorulu eii, d. N. Ionescu aru trebui sa scutesca pre acésta fóia de incriminare, ca a vorbitu, ceea ce a vorbitu, cu intentiune rea.

Dintr'alte, neavendu astadi nici in politic'a esterióra alte lucruri de interesu mai generalu, credemu ca cititorii voru luá cu placere la cunoscintia unele din amenuntele acestei pertractári criminale. Corespundintele „Trompetei Carpatilor", dupace spune mai antáiu, ca martorii contr'a dlui Maiorescu se 'ncurcasera in cea mai mare confusiune si contradicere, continua: „Dupa conclusiunile dlui procurore Varlanescu, care sustine acusatíunea, candu in toti Iasii nu indrasniau s'o mai sustina nici chiaru acei'a, de la cari isvorise vuetele calomnatorie, luá cuventulu d. V. Pogoru, care vorbindu antáiu despre isvorulu acestui procesu, adica despre fóia „Tribun'a romána," acelu „oraculu din strad'a Talpariloru", care apare câte odata pentru a se ocupá cu impregiurárele publice si private ale cetatieniloru, o tratá cu tóta ironi'a ce meritá o asemenea fóia dela unulu, care se aflá prea susu pentru a nu despretiúi sagetele Tribunei.

Trecendu pe urma la obiectulu acusatíunei, desfasiura intrig'a din punctu in punctu, din incesi aretárele acusatiloru si terminá cu espressiune de dorere asupr'a stárei instructiunei nóstre publice, care incepuse a lati voiosu binefacátorele sele aripe asupr'a pamentulu románu, candu „antic'a sapientia" cauta prin intrige meschine sa-i dea o profunda isbire si sa o afunde din nou in intunereculu, in care jacuse o vreme atátu de indelungata. D. Cimar'a aperiatorulu dsíorei Rueckert desveli intr'o improvisare totodata científica si plina de spiritu procedur'a ridicula urmata dela inceputu in asta cauza, cestiunea de dreptu, teori'a abususului de putere; si trecendu pe urma la dr'a Rueckert, vorbi cu compatimire despre lovirea, ce se dá unei domnisióre straina intrigeloru profesoriloru, lovire cruda si neomenósa, de care cu greu se vindeca anim'a unei femee. D. Marzescu, cá aperiatorulu alu dnei Gross, facu storiculu processulu, desveli cine suntu marturie, cari acuasau pe invetiátoreloru, vorbi cu amaraciune despre resultulu produsu de redactorele Tribunei si fini cu unu apelu caldurosu cátra judecatori. Ceilalti membri ai aperiarei, dnii P. Carpu, I. Negruzzi si N. Mandrea renunciaru la cuventu.

Dupa câte-va minute se pronuncia sentintí'a de cátra presiedintele curtii sub applausele nesfersite ale publiculu inteligente ce se aflá fatia.

Asiá s'a mantuitu (finitu) processulu intentatu lui Maiorescu, dara publiculu e nerabdatoriu sa afle cele ce au sa urmeze. Intr'unu rostu strigau cu totii:

„Cum inca nici unu pasu in contr'a calumniatoriloru? ei suntu inca in functiuni ale statulu, nu suntu dati judecátii, candu s'au incercatu sa pateze onóra acelu institutu, in care se crescú fetele cetatieniloru, candu au cautatu sa ingrópe viitorulu unui barbatu, care merita stim'a generala, candu au cutezatu sa intinda o mána profana pe reputatiunea unei domnisióre onorabile!

Fói'a, care a facutu tóte chipurile sa vire gróz'a in familie cetatieniloru, e inca nepedepsita!

Publiculu ascépta cu frigurile nerabdárei momentulu, in care se va dá cuvenit'a satisfacere persóneloru, familieloru, institutulu societátii vatemate."

Prospectu politicu.

Din cestiunile europene eminéza incátu-va numai caus'a italiana, in carea Pap'a si regimulu regescu pare ca se apropie totu mai multu unulu de altulu. Partidele ultr'aistice scuipa focu, cáci regele va sa se slobóda la impaciurii cu Papismulu, si se dice, ca Garibaldi si Mazzini iar voru pasi la mijlocu cu provocatiuni de rescolare pentru eliberarea Venetiei. Despre caus'a germana nu vomu perde multe cuvinte, pánacánu nu vomu vedé adunata diet'a Schleswig-Holsteiniana si nu vomu audí parerea eii in caus'a sea propria.

Mai nou. Scirile cele ne liniscitóre despre referintiele între staturile unite americane si Messicu, respective Franci'a, s'au domolitu; cáci solulu francesu a fostu priimitu din partea presiedintelui Johnson, si de amendóue pártile s'au manifestatu simtieminte amicabile.

Unu telegramu de mare importantia spune, ca **Lefferson Davis**; presiedintele staturiloru resbelice impreuna cu fami-

li'a si cu statulu seu majoru s'a prinsu si s'au adusu la Washington.

Nr. 19—1

CONCURSU.

Comunitatea bisericésca greco-orientala din Lugosiu in urmarea determinatiunei din 2/14 Maiu a. c. nr. 4 re'noiesce escrierea concursulu pentru postulu de invetiatoriu la din nou infiintand'a classa IV normala-capitala. Cu acestu postu suntu anualu impreunate emolumentele urmatóre: 315 fl. v. a. salariu, 84 fl. bani de cortelu, 30 meti de gráu si 12 orgii de lemne, din cari are a se provedé si incaldirea scólei.

Dela competinte se cere cá sa documenteze:

1. prin atestatu de botezu, ca e Románu de relegea greco-orientala.

2. prin testimoniu, ca a finitu studiele preparandiale in institutulu preparandialu din Aradu.

3) prin documente, ca afara de studiele preparandiale, posedé si alte sciintie.

4) prin atestatu despre portarea politica si morala.

5) cunóscerea limbeloru si anii servitiului invetiatorescu. Se voru preferi in sa, cari pe lánge acestea voru documentá:

a) ca a absolvitu preparandi'a cu eminentia;

b) ca posedé cualificatiunile recerute pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scóle capitale-normale.

Competintele, aceste documente nesmintitu le va tramite pán' la ultim'a luniu 1865 c. v. adresandu-le francate cátra subscrisulu, cáci la cele mai tardiu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 11/23 Maiu 1865.

Ioann Marco m. p.

Protopres. si presied. alu comunei biser. gr.-or.

Die Zukunft (Venitoriulu)

uniculu organu, ce ese la Vienn'a in limb'a germana, pentru interesse slavice si románe, edatu de I. de Delpiny, redigeatu de L. Leskovec, deschide cu 1 Maiu 1865 abonamentu nou. Pe anulu intregu 10 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl., pe luna 1 fl.

Románii prin participare corespundiátore potu contribuí, cá „Zukunft" sa se prefaca in diariu de tóte dílele.

Intr'o negotiatoria

de márfuri diferite curente in Sabiiu se cauta unu invetiacelu cu crescere buna in etate de 13—14 ani, care sa fia studiatu cele 4 clase ale gimnasiulu micu si clasele reale.

A se adressá cátra Onor. Redactiune a „Telegrafulu Románu cu gur'a ori in scrisu."

19—1

Sirupu albu de peptu

Acest'a se aprobá de mai multe fisicate unu mijlocu pentru ori ce tuse vechia, pentru dorere de peptu, ragusiéla de ani, plumani balóse, tuse magarésca, gusteru in gátu, aprinderi in gátlegiu, guturaiu, tuse cu sánge, scuipatura de sánge, nádufu, despre acestea tóte liferéza cele mai bune rezultate, si se afla mai multe sute de ateste.

Pentru Brasiovu amu datu uniculu Depusetoriu **Dlui S. P. Mailatu** in butelie originali a 1 f. si a 2 f. in argintu (sunatori).

G. A. W. Mayer

Breslau, Prussi'a.

Possessorelui fabricei **Dlui G. A. W. Mayer** in Breslau, Prussi'a, aflatoriulu si singurulu fabricantu alu adeveratulu cam in tóta Europ'a pretiuitulu Sirupu albu de peptu, i se descoperi o recunoscintia frumósa atingendu fabricatulu seu, de Episcopulu Esc. Sea d. de Deaky unulu in Crestinismulu catolicu inaltu pretiuitu archiereu care pórtá titlu a unui secretu consiliaru a pré S. Pap'a. Carea spre bagarea de séma in genere, se publica aci.

Subiscalitulu adeverezu, ca Sirupulu albu de peptu alu **Dlui G. A. W. Mayer** din Breslau, luandulu din spetieri'a **Dlui Ant. Pasperger** la S. Salvatoru lamu intrebuintiatu contr'a unui cataru greu, necontentita tuse si plumana balósa, cu celu mai bunu resultatu, si dupa intrebuintiare a cátoru-va butelii mi restaurá sanatatea pe deplinu, deci lu recomandu fia-cui care patimesce de asemenea bóle, cu cea mai mare asecurare.

Jaurinu, 25 Iuniu 1864.

Sigismundu de Deaky,

Episcopu in Casarapelu si abate

capitululu de Jaurinu.

(18—2.)

Burs'a din Vienn'a 15/27 Maiu 1865.

Metalicele 5%	71 35	Actiile de creditu	184
Imprumutulu nat. 5%	76 10	Argintulu	106 75
Actiile de bancs	800	Galbinulu	5 21

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiececane.